

Fønger: Saa vel den ærede Forslagsstiller som den ærede sidste Taler fremkom med en Række Betragtninger, som i og for sig indeholde mange interessante Bemærkninger med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor vidt man maatte anse en direkte Beskatning for at være af foretrække for en indirekte. Disse Betragtninger skal jeg ikke fortsætte, uagtet der ganske vist i de ærede Medlemmers Bemærkninger var Udstilligt, som kunde opfordre mig til i visse Punkter i det Mindste at ytre en noget fravigende Anskuelse; men jeg skal ikke fortsætte disse Betragtninger her, idet det nemlig er mit Ønske, ligesom det er den ærede sidste Talers, at vi i denne Sag kunne komme til et praktisk Resultat. Og da den ærede Forslagsstiller jo selv har bemærket, at hans Hensigt med det nu foreliggende Forslag netop er den, ikke at gjøre det nødvendigt at ty til nogen direkte Beskatning som Erstatning for det Tab, som Staten maa lide ved at opgive nogle af sine indirekte Afgifter, saa forekommer det mig, at vi ved nærværende Sags Drøftelse kunne lade dette vistnok meget vigtige og meget interessante Spørgsmaal ligge og derimod henvende os nærmest til Betragtningen af, hvorledes vi nu her — og Folkethinget navnlig — i Virkeligheden staa lige overfor den Sag, som vi her drøfte. Det maa indrømmes, at den Stilling, som vi nu have, ingenlunde er let. Der er allerede af ærede foregaaende Talere gjort opmærksom paa, at et Forslag til en Toldreform har været forelagt dette Thing to Gange, og at det den første Gang blev forelagt, uden at der derved vilde opnaas nogen egentlig Mindreindtægt for Statskassen, men dog saaledes, at det fra alle Sider blev erkendt, at dets Vedtagelse vilde være af meget stor Betydning for Landets industrielle og merkantile Forhold. Det vil dernæst erindres, at anden Gang blev Forslaget forelagt med Forbedringer i teknisk Henseende, men derhos med en Skattelettelse for Befolkningen, som androg en ikke ubetydelig Sum, og at det desuagtet ikke lykkedes at faae Lovens færdig fra dette Things Side. Denne Stilling, mine Herrer, er noget penibel; thi, om man end maa indrømme, at Meget maatte tale for, at den første Gang, Rigsdagen og Folkethinget fik en fuldstændig Toldtarif at behandle, vilde det maaske være vanskeligt for denne at danne sig en fuldstændig paalidelig Mening om, hvorledes en saadan skulde behandles, saa kan det Samme ikke siges med Hensyn til den anden Gang, da Lovens fremkom, Navet efter den første. Derhos have vi ved ikke at blive færdige med Behandlingen af dette Lovforslag bragt os i den saare ubehagelige Stilling, at vi have udsat Spørgsmaalet om en Reform, der ikke alene, som sagt, vilde være af stor Vigtighed for vore industrielle og kommercielle Forhold, men som tillige vilde have givet Skatteyderne en meget betydelig Lettelse. Det er altid en overordentlig mislig Sag for en Representation, naar der fra Regjeringens Side bliver tilbudt en

Skattelettelse, og man saa, uagtet man ikke er af den Anskuelse, at Finantserne ikke kunne taale denne Lettelse, men tværtimod endog mener, at de kunne taale endnu Mere, dog ikke bevirker, at en saadan Lettelse, kommer Skatteyderne til Gode. Dette, tror jeg, er Noget, som man maa tage sig overordentlig i Agt for; thi ganske vist er en af vore Hovedopgaver den, at sørge for, at al den Lettelse, som kan gives Skatteyderne, ogsaa kommer dem, til Gode. Efter at nu altsaa dette er sket, er Forslaget blevet fremsat tredje Gang, men for det andet Thing, og blevet fremsat væsentlig i samme Skikkelse som før, men med endnu større Lettelse for Skatteyderne. Men her maa jeg indrømme, at det forekommer mig, at det andet Thing ligesaa vel som Folkethinget bærer et tungt Ansvar, fordi det ikke har gjort denne Lov færdig fra sin Haand i den Session, da den var der. De ville nu se, mine Herrer, hvad man altsaa udsætter sig for ved saaledes at begaa, hvad jeg vil tillade mig at kalde en Feil, idet vi — som nu her er sket — komme til at staa lige overfor denne Sag, uden at vi have den umaadelige Støtte, som ligger deri, at den er fremsat af Finantsministeren, medens vi, tværtimod have en Erklæring fra Finantsministeren ved Finantslovens første Behandling om, at han ikke ansaa det for tilraadeligt i denne Session at forelægge nogen ny Toldlov. Det vil jo altsaa for os være at overvie, hvorvidt vi alligevel vilde gjøre Forsøg paa, om vi ikke skulde kunne fremme Sagen og faae det oprettet, som der ved tidligere Misgreb er forfint; og navnlig, da jeg tør antage, at hele Thinget vil have en levende Følelse af, at dette kun kan ventes under den Betingelse, at det kan lykkes os at blive enige saavel med det andet Thing som med den ærede Finantsminister om Sagen, tror jeg, at det vel kunde fortjene en Undersøgelse, hvilket Haab vi kunne have om at faae noget Saadant sat igjennem. Jeg vil nu med Hensyn til den af den høitærede Finantsminister afgivne Erklæring — som jo er det, der ligger os nærmest — tillade mig at gjøre den Bemærkning, at, saa vidt jeg kan skønne ubelukkende efter, hvad jeg har hørt den høitærede Finantsminister udtale fra sin Plads, har jeg noget Haab om, at det kan lykkes os at komme til en virkelig Forhandling med Finantsministeren om denne Sag. Dette støtter jeg derpaa, at den høitærede Finantsminister har hentet en af de Grunde, som han anførte, fra et Punkt, hvor om vi maaske kunne komme til en nærmere Forstaelse, nemlig derfra, at det først er i 1876, at der vil indtræde visse Lettelser for Finantserne, hidrørende fra Afbetaling paa Laan. Jeg antager, at den høitærede Finantsminister derved dels har figtet til de udenlandske Laan, som ville være afgjorte til den Tid, og dels til Bankens Tilgodehavende hos Statskassen. Denne Betragtning har jo ganske vist nogen Betydning; men